

NAGYPÁLI HÍRMONDÓ

Nemzetközi zsűri látogatott a faluba

- Nemzetközi zsűri látogatása
- Gyereknapi az Ökoviölgyben
- Orvosi előadás a faluházban
- Egyiptomi - Szaúd-Arábiai vendégek
- Nagypáli az M2 Petőfi TV-ben
- A klímaváltozás hatása és következményei
- Újabb határon túli testvértelepülések
- II. Goldfinger kolbászfesztivál

Mint arról már korábban hírt adtunk, a „Magyarországi Falumegújítási Díj 2015” pályázaton a falufejlesztés legkiemelkedőbb minőségű megvalósításáért első helyezett községünk, Nagypáli lett, a díjat ünnepélyes keretek között Komlóskán május 27-én vette át Kócse Tibor polgármester. A hazai első helyezésből következően **az idei európai megmérettetésben Nagypáli képviseli Magyarországot.** A 2016. évi Európai Vidékfejlesztési és Falumegújítási díj pályázaton 24 település indult, akiknek márciusban a szlovéniai Postojnán megrendezett workshop keretében már volt lehetőségük bemutatkozni. A hagyományoknak megfelelően az Európai Vidékfejlesztési és Falumegújítási Munkaközösség által delegált zsűri személyesen is ellátogat a pályázatot beadó településekre, hogy valós képet kapjon azok életéről. A Nagypálit is meglátogató háromtagú nemzetközi zsűri június 14-én este érkezett a faluba. A polgármester köszöntőjét és a helyi néptáncsoport előadását követően *Charles Konnen (Luxemburg)*, *Marija Markes (Szlovénia)* és *Nikolaus luen*

(*Ausztria*) a helyi termékbemutató pincében elfogyasztott vacsora és kötetlen beszélgetés közben már megismerkedhetett az itt folyó élettel, az eddig elért eredményekkel. A másnap reggeli kakasébresztő, és a hegyi kemencénél elfogyasztott hangulatos reggelit követően a küldöttség a Turisztikai Központban filmvetítés keretében ismerkedett a község múltjával és jelenével, a már megvalósult és folyamatban lévő, valamint távlatokban tervezett fejlesztésekkel, azok elért és várható eredményeivel. A vetítés közben feltett kérdéseikre kimerítő választ kaptak Tóth Mária tolmács segítségével, aki a további programok során is nagy segítséget jelentett a látottak, halottak megértésében. A zsűri az előírások szerint valamennyi pályázó településen négyórás hivatalos programot tölthet el, ennyi idő állt rendelkezésre, hogy a küldöttséget végigkálauzolják a falun, és bemutassák a legfontosabb látnivalókat. Ez alatt látogatást tettek a rózsakertben, ahol éppen a helyi nyugdíjasok szorgoskodtak, a logisztikai központban, megtekintették a lakóparki grundot, a helyi gyümölcsfeldolgozót, a napelemparkot, a nemrégiben elkészült műfüves sportpályát, majd az eső ellenére az Alma 2000 gyümölcsösében a fáról is cseresznyéztek. A program az innovációs központban ebéddel és sajtótájékoztatóval zárult, ahol Nikolaus luen elmondta, hogy véleménye szerint Nagypáli jó példa lehet a nemzetközi települések számára is, és a 18 tagú zsűrinek nehéz dolga lesz június végén Münchenben, amikor az európai díj odaítéléséről döntenek. A díjat szeptemberben, a legutóbbi nyertes településen a magyarországi Tihanyban adják át, ahová a résztvevő településeket is meghívják. (hkzs)

ÉRDEKESSEGEK A FALU ÉLETÉBŐL

Gyereknapi rendezvény az Ökovölgyben

A Nagypáli Önkormányzat gyereknapi rendezvényét június 5-én tartotta az Öko-völgyben, ahol a programok kora délután kezdődtek. Bár az időjárás nem tűnt kedvezőnek, mégis szép számmal gyűltek össze a gyerekek már a kezdésre is. Nagy szenzáció volt a nagyobbaknak a légvárvas hullámcsúszda, a kisebbek számára pedig az ugráló vár. A gyerekek része érdeklődve figyelte a

csillám tetoválás folyamatát, míg vártak a sorukra kiválaszthatták ki milyen mintát szeretne a karjára. Volt választék bőven, szívecske, katicabogár, virág, csontváz stb. A nap végére mindenkinek volt valamilyen minta a karján. Sikere volt a különböző ügyességi- és fajtékoknak, ki lehetett próbálni többek között a gólya-láb használatát is. Közben eleredt az eső, így az Öko-centrumban folytatódtek a programok, ahol is a *Harisnyás Pipik* zenés műsora következett. A gyere-

kek lelkesen és önfeláldozóan énekeltek, táncoltak a művészekkel. Miközben a gyerekek élvezték a játékokat, a nagypáli nyugdíjasok a kemencénél sütöttek és töltötték a palacsintákat, nem zavartatva az egyre erőteljesebben zuhogó esőtől sem. A kész palacsinták gyorsan elfogytak. Bár az „égiek nem támogatták” a programot, mégis emlékezetes marad a résztvevők körében ez a nap. (hkzs)

Tegyük egészségünkért, hogy tovább élhessünk!

A Nagypáli Nyugdíjasok Közössége Egyesület szervezésében június 16-án **Dr. Gergye Ferenc háziorvos tartott előadást a Közösségi Házban**, melyre szép számmal gyűltek össze az érdeklődők. Köztudott, hogy hazánkban sajnos a vezető halálokok között szerepelnek a szív és érrendszeri megbetegedések, ezért is választotta ezt a témát a háziorvosunk. A különböző szakmai statisztikák szerint bár az átlagéletkor folyamatosan növekszik mindkét nem vonatkozásában, a hosszabb életet rosszabb minőségben éljük meg, mert a társadalom meglehetősen „beteg”. Az érdekesítő és

tanulságos előadásból megtudhattuk, hogy ennek különböző okai vannak, megismerhettük a legfontosabb veszélyezte-

tettségi tényezőket, amelyek az ilyen típusú betegségek kialakulásához nagyban hozzájárulnak, képet kaptunk arról, hogy a betegségek korai felismerésében milyen lényeges, esetenként életmentő szerepe van a háziorvosnak. A szív-és érrendszeri betegségek megelőzésében komoly felelőssége van az egészségügyi kormányzatnak, de maga az egyén is sokat tehet ezért, sőt a már fennálló egészségromlás is javítható a megfelelően végrehajtott életmódváltással. A rizikófaktorok között kiemelkedő dohányzás, elhízás, alkoholizálás, mozgásszegény életmód egyéni elhatározásból megváltoztatható, nem mindig a gyógyszeres kezelésektől kell várnunk a csodát. A legjobb eredményt akkor érhetjük el mind a betegségek megelőzésében, mind pedig a gyógyításában, ha együttműködünk a háziorvosunkkal, meghallgatjuk és megfogadjuk a tanácsait, és a felírt gyógyszereket is következetesen beszedjük. (hkzs)

HÍREK, TÁJÉKOZTATÓK

A klímaváltozás következményei és hatása környezetükre

Napjaink egyik fontos környezeti, gazdasági és társadalmi problémája az éghajlatváltozás. Manapság már mindenki ért az éghajlatváltozáshoz, mint a focihoz. A klímaváltozás immáron realitás. Hatását az emberek szó szerint saját testükön érzik: hőség és aszály, viharok, heves esőzések és árvizek. Ha gyorsan változik az éghajlat, megnő a szélsőséges időjárási események valószínűsége, intenzívebb és gyakoribb szélsőséges eseményekkel kell számolni, pl. viharokkal, árvizekkel és hőségperiódusokkal. A rövid idő alatti intenzív eső gyors lefolyását segíti elő a megváltozott mezőgazdasági művelés és termesztés (elmaradnak az őszi mélyszántások) miatt a mezőgazda-

sági területek vízmegtartó képessége is lecsökkent.

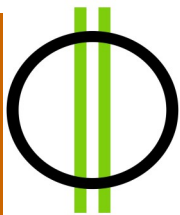
Június 5-én nemcsak Zalaegerszegrre, hanem **Nagypálira is hatalmas felhőszakadás csapott le**, rövid idő alatt több mint 70 mm eső esett, az utcákon hömpölygött a víz, az Öko-völgyben kilépett a medréről a Nagypáli-patak is. A lakóparkban a nagymennyiségű csapadékot nem tudta a vízvezető rendszer elvezetni, így több ingatlan is víz alá került. Sajnos ehhez hozzájárult az a tény is, hogy több áteresztő nyílás részben, vagy teljesen el volt záródva néhány

ingatlantulajdonos közterület-alakítási ötletei miatt. A rendkívüli időjárás elmúltával az Önkormányzat megkezdte az érintett területeken a vízvezetők mélyítését-tisztítását, kérte a közútkezelőt, hogy a Nagypáliba bevezető út melletti árkok rendezését végezzék el.

A klímaváltozás és annak hatásai enyhíthetők és enyhítendők, de a jelenség maga nem kerülhető el teljes egészében. Tekintettel erre, fel kell készülnünk az élet minden területén a várható kedvezőtlen hatásokra.

Nagypáliban forgatott az M2 Petőfi TV

**M2
PETŐFI**

Nagypáliban forgatott az MTVA M2 csatorna **Én vagyok itt** című műsora „A Nagypáli energifalu” címmel. A műsor felkonferálásaként hangzott el, hogy a falunk Európa 24 leginnovatívabb települése közt van. A riportban Fodor Imre riporter beszélgetett Kócse Tibor polgármesterrel a falu napelem rendszereiről, a biogáz üzemű buszáról, a korszerű közvilágításról, a közeljövő falufejlesztési elképzeléseiről. (Bővebben: <http://www.mediaklikk.hu/musor/en-vagyok-itt/>)

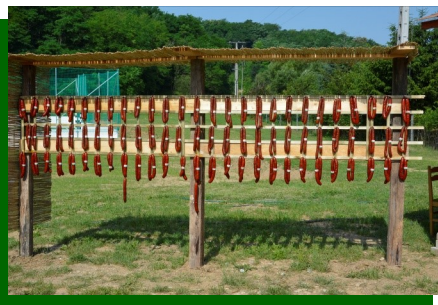
Egyiptomi - Szaúd-Arábiai vendégek

Június 1-én Egyiptomi és Szaúd-Arábiai vendégek érkeztek Nagypáliba, akiket Kócse Tibor polgármester fogadott, majd röviden bemutatatta a falut, beszélt az elért eredményekről és a közeljövő terveiről. A vendégek érdeklődve hallgatták a minden részletre kiterjedő tájékoztatást, s kifejezték abbéli szándéku-

kat, hogy a turizmus fejlesztésében látnának közös lehetőségeket egy ingatlanfejlesztési elképzelés megvalósításával. A hónap elején történt tárgyalásokat néhány nap múlva tettük követte és az ALAKY Invest Kft.-vel már alá is írták a szerződést egy fejlesztési témában.

II. Goldfinger kolbászfesztivál

Második alkalommal került megrendezésre június 25-26-án Nagypáliban a Goldfinger kolbászfesztivál. A bejáratnál az ínycsiklandó kolbász-kerítés invitálta a látogatókat, beljebb térve a különböző ételeket és italokat kínáltak. A rendezvénysátrat szinte körbeölelte a vídampark, számos látványos és izgalmas szórakozást kínálva az érdeklődőknek. A rendezvény megnyitóján **Köcse Tibor** Nagypáli polgár-

mestere megköszönte a szervezők munkáját, majd röviden bemutatta a határon túli testvértelepüléseinek jelenlévő képviselőit. Ezt követően **Vígh László** Országgyűlési képviselőnk a beszédében Nagypáli falumegújítási programjába vetett hitét emelte ki, s méltatta az eddig elért eredményeit. **Bóbics József László** a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Zala megyei szervezete képviselőjében köszöntötte a rendezvény résztvevőit és méltatta a Nagypáliai falufejlesztési sikereit. **Laszlovszky Gábor** a Földművelésügyi Minisztérium főosztályvezetője megnyitó beszédében kiemelte, hogy a magyar vidék megerősödésének egyik kulcsa a vidékfejlesztés, az állattenyésztés és az élelmiszer feldolgozás fejlesztése. „**Jó hosszú**

kolbász és rövid prédikáció” monddal kívánt jó fesztiválózást a résztvevőknek. A megnyitóbeszéd után **Dr. Szili-Fodor Dóra** a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Zala megyei Igazgatósága Vidékfejlesztési referense tartott előadást a „A Vidékfejlesztési Program aktuális támogatási lehetőségei” címmel. A hivatalos ceremóniát a hagyományos disznóvágás bemutatója követte, majd délután elkezdődtek a késő estig tartó koncertek, a sült hurka és kolbászkóstolások és a fesztiválok elmaradhatatlan kísérője a sörfogyasztás. (hi)

Extrém parkolás a fesztiválon

A kolbászfesztivál szervezői mindent elkövettek, hogy kulturált módon tudjanak a fesztiválra látogatók parkolni, de ennek ellenére akadt extrém megoldást választó várakozó is. A bajból a szervezők segítségével került ki épségben.

NAGYPÁLI HÍRMONDÓ

A KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadó-főszerkesztő: Köcse Tibor

Szerkesztő: Huberné Kuncsik Zsuzsanna

Képszerkesztő: Huber Imre

Kiadja: Nagypáli Község Önkormányzata

Szerkesztőség ügyfélszolgálat: 8912 Nagypáli, Arany J. u. 26.

Tel./fax:(92) 564-041

E-mail: nagypali-onkormanyzat@zelkanet.hu

Web: nagypali.hu

PROGRAMAJÁNLÓ

Július 09. /szombat/: Autóbuszos kirándulás Abaligetre és Orfűre.

Augusztus 06. /szombat/: Autóbuszos kirándulás Triesztbe.

A FALU NEMZETKÖZI KAPCSOLATAI

Újabb testvértelepülésekkel bővültek a kapcsolataink

Nagypáli önkormányzata meghívására a kétnapos kolbászfesztiválra érkeztek az erdélyi Szászcsávás és Gyergyóalfalu, a szlovákiai Bodrogszerdahely, valamint az ukrajnai Beregszász és Alsóverecke települések képviselői. A vendégek megismerkedtek Nagypálival és környékével, résztvettek a kolbászfesztivál kulturális rendezvényein.

A látogatás másnapján került sor a polgármesterek által a települések bemutatkozására. Ezt követően határokon átnyúló együttműködési megállapodásokat írtak alá. Először projektcégek közötti

együttműködési megállapodás született a *nagypáli székhelyű Pályázati Management Iroda Nonprofit Kft.* és az *ukrajnai Beregszász Camp, illetve a Kárpátaljai Fejlesztési Társaság* között. Az együttműködésük fő területe a határon átnyúló projektek előkészítése, sikeres pályázat esetén, annak megvalósításának támogatása. Ez után került sor a mintegy kétezer ötszáz lakosú **kárpátaljai Alsóverecke** és a 3500 lelket számláló **erdélyi Gyergyóalfalu**, valamint az 5500 lakosú **Nagypáli testvértelepülési megállapodásainak** aláírására. A megállapodások értelmében a megújuló energia felhasználása és a turizmus lehet az összekötő kapocs a testvértelepülések között. Alsóverecke érdeklődik a Nagypáliban működő biomassza alapú fűtőrendszer és a napenergia

hasznosításának lehetőségeiről. Ugyanakkor Gyergyóalfaluvál pedig turisztikai beruházás megvalósítására van lehetőség.

A hivatalos programok befejeztével a vendégek pihenésére és kikapcsolódására a kolbászfesztivál koncert-programjai biztosították az oldott hátteret.

Alsóvereckei Ryabincsák Mihál Mihájlovics és Kócse Tibor

Gyergyóalfalui Gáll Szabolcs és Kócse Tibor

Testvértelepüléseink bemutatkozása

Alsóverecke

A mintegy 2500 fős lakosú ruszin falu Alsóverecke városi jellegű település Ukrajna Kárpátaljai te-

Emlékhely a Vereckei-hágónál

riületén, a volóci járásban, a Zavodka-patak Latorcába torkolásánál fekszik. Görög katolikus fatemploma 1784-ben, kőtemploma 1860-ban épült. A trianoni békeszerződésig Bereg vármegye Alsóvereckei járásának székhelye volt. 1971-ben városi típusú településsé

(nagyközséggé) nyilvánították, ám napjainkban már csak faluként tartják számon.

Testvértelepüléseink bemutatkozása

Szászcsávás

A 900 lelket számláló, magyar és cigány lakosú település Maros megyében, a Kis-Küküllő bal partján található. A keskeny völgyben végighúzódó falucskát keletről szőlők, déli irányból lombhullató erdőségek veszik körül. A településhez legközelebb található városok: Dicsőszentmárton és Marosvásárhely. A falut Mikefalva községközponttól 4 kilométer hosszú bekötőúton lehet megközelíteni. Szászcsávás két utcából, a Nagy utcából és a Kis utcából áll. A település híven őrzi a hagyományokat, különösen a karácsonyi ünnepekör bővelkedik népszok-

ásokban. A szászcsávási dalárda megalapítása Dali István segédpap és Belle József tanító nevéhez fűződik. A kórus 1837. február 12-én szólalt meg először, melynek emlékét a kultúrotthon előtt felállított kopjafa őrzi. A Magyarországon valószínűleg egykor igen elterjedt egyházi többszólamúság a körülmények szerencsés összjátéka folytán Szászcsáváson a mai napig fennmaradt és teljesen folklorizálódott: a falu magyar lakosai kottaismeret és kóruspróba nélkül tudják a szüleiktől eltanult ötszólamúság elveit, és rövid idő alatt képesek

egy korábban nem ismert dallamot is akár öt szólamban énekelni. Népdalfeldolgozásokat, zsoltárokat és kórusműveket egyaránt énekelnek. A településen minden év nyarán megrendezésre kerül a Szászcsávási Népzene- és Néptánc-tábor, ahol az érdeklődők helybéliektől tanulhatják a zenélést és a táncokat.

Gyergyóalfalu

Gyergyóalfalu falu Romániában, Hargita megyében, Gyergyószentmiklóstól 6 km-re-nyugatra fekszik. A Gyergyói-medence egyik legnagyobb és legrégebb erdélyi települése. Átszeli a Békény patak, amely a falu határánál a Maros folyóba ömlik. A

falu az ország leghidegebb pontja, ahol már többször mértek -30°C alatti hideget. Több évszázados búcsújárás központjaként ismert falu. Ma is a templomi zászlók és szentek képeivel, csengettyűvel gyalog mennek a csíksomlyói búcsúra. Az írásos bizonyítékok hiányában is megállapítható, hogy a falu jóval 1200 előtt keletkezhetett, hiszen templomkapujának feliratán szerepel az 1213-as év. Az eredeti település a mai falutól nyugatra a Borzont-patak völgyében volt. A falu 1675 és 1678 között püspöki székhely volt, ennek emlékét a templom falában elhelyezett

tábla hirdeti. Ugyancsak a templom falában látható István pap emléktáblája, aki 1567-ben János Zsigmond serege ellen mozgósította Csík és Gyergyó népét. A tolvajos-tetői győzelem óta tartják meg a pünkösdi csíksomlyói búcsút, ahol az alfalvi kereszt halad ma is az élen. A más településekről csatlakozók megadták a gyergyóalfalviaknak azt az előjogot, hogy mindig ők álljanak a búcsú körmenet élén, hiszen az ő papjuknak köszönhetően maradt katolikus Csík és Gyergyó vidéke.

Bodrogszerdahely

Bodrogszerdahely község Szlovákia délkeleti csücskén helyezkedik el, a Kassai kerület Tőketerebesi járásában. A település a Bodrogköz második legnagyobb községe. A falu termőföldjei délről Magyarországgal határosak. A falu és a szomszédos magyarországi Karos közt európai uniós támogatással összekötő út épült. Bodrogszerdahely gazdag történelmi múltra tekint vissza, hiszen

köztudott, hogy a honfoglaló magyar törzsek először itt tartottak hosszabb megállót, mielőtt elfoglalták volna a Kárpát-medencét. Anonymus leírásán túl a környék gazdag ásatási leletanyaga is erről mesél. Szerdahely határában sok látnivaló akad: a Tajba természetvédelmi terület a mocsári teknősökkel, a Malogya tó, ahol madárrezervátum van kilátótoronnyal, vagy a Bodrog

holtágai, amelyek horgászati lehetőséget kínálnak.

